

Κοινωνικά Πάργας

Γεννήσεις:

- Ο Γεώργιος Μίτης και η Χαρούλα Ζυγούρη απέκτησαν αγόρι στις 26-7-08.
- Ο Ζαγοράκης Φώτιος & η Γεωργιάκη Αγγελική απέκτησαν αγόρι στις 19.03.2009.
- Ο Μιχαήλ Στέφανος & η Βορόνκοβα Ρίμπα απέκτησαν κορίτσι στις 15.04.2009.
- Ο Πασχοδήμας Θωμάς & η Κωστήρη Ευαγγελία απέκτησαν αγόρι στις 15.04.2009.
- Ο Ρίζος Σταύρος & η Καρυώτη Μαρία απέκτησαν κορίτσι στις 08.05.2009.
- Ο Θεοδοσίου Γεώργιος & η Κάτσιου Ουρανία απέκτησαν αγόρι στις 13.05.2009.
- Ο Αθανασιάδης Ανδρέας & η Φάκα Μάχη απέκτησαν αγόρι στις 15.05.2009.

Γάμοι:

- Ο Μήτσος Παύλος του Ιωάννη & η Βλαντιμίροβα Ραντισσά του Βλαντιμίρ τέλεσαν Πολιτικό Γάμο στις 20.04.2009, στην Πάργα.
- Ο Πάνος Άγγελος του Γεωργίου & η Αναστασία Αλίκη-Άννα του Βασιλείου, τέλεσαν Θρησκευτικό Γάμο στις 25.04.2009, στην Αγία Πάργα.
- Ο Δάνδολος Ελευθέριος του Χρήστου & η Λιάκη Βασιλική του Ανδρέα, τέλεσαν Θρησκευτικό Γάμο στις 02.05.2009, στην Πάργα.
- Ο Κέντρος Σωτήριος του Ελευθερίου & η Γιόχανσεν Λένη-Χριστίνα του Σβάν Έρικ, τέλεσαν Θρησκευτικό Γάμο στις 02.05.2009 στην Πάργα.
- Ο Θέμος Ευάγγελος του Κωνσταντίνου & η Κουλουκάθα Ευαγγελία του Κωνσταντίνου, τέλεσαν Θρησκευτικό γάμο, στις 16.05.2009, στην Πάργα.
- Ο Γαστεράτος Σοφοκλής του Κοσμά & η Μπέλλου Μαρία του Παναγιώτη, τέλεσαν Πολιτικό Γάμο, στις 12.06.2009, στην Πάργα.
- Ο Δημήτριος Τρύφων του Φωτίου & η Γίρτσνα Ζντένκα του Ρόστισλαβ τέλεσαν Πολιτικό Γάμο στις 29.11.2008, στο Μπρούνταλ Τσεχίας.
- Ο Χίτος Δημήτριος του Αντωνίου & η Παπιά Θεοδώρα του Ευάγγελου, τέλεσαν Πολιτικό Γάμο στις 31.01.2009, στο Κανάλι Δήμου Ζαλόγγου Ν. Πρέβεζας.

Θάνατοι:

- Η Βέκιο Σοφία του Ανδρέα & της Αθανασίας, χήρα Θω-

μά, απεβίωσε στην Πάργα, στις 28.03.2009, 80 ετών.

- Ο Ρίζος Ευάγγελος του Κωνσταντίνου & της Παναγιώτας, απεβίωσε στην Πρέβεζα, στις 06.04.2009, 85ετών.
- Η Πασχοδήμα Ελένη του Αναστασίου & της Παρασκευής, σύζυγος Κωνσταντίνου, απεβίωσε στα Ιωάννινα, στις 12.04.2009, 61 ετών.
- Η Μήτση Σοφία του Νικολάου & της Ελένης, χήρα Θεόδωρου, απεβίωσε στην Πρέβεζα, στις 20.04.2009, 88 ετών.
- Η Πλασκαοβίτη Αικατερίνη του Χασάν & της Περίε, χήρα Δημητρίου, απεβίωσε στα Ιωάννινα, στις 19.04.2009, 80 ετών.
- Η Δήμου Κωνσταντίνου του Αθανασίου & της Σοφίας, χήρα Βασιλείου, απεβίωσε στην Πρέβεζα, στις 16.05.2009, 86 ετών.
- Ο Γκίνης Γεώργιος του Θωμά & της Μαρίας, απεβίωσε στα Ιωάννινα, στις 21.05.2009, 61 ετών.
- Ο Πέτρος Γρηγόριος του Ευάγγελου & της Ελένης, απεβίωσε στην Πρέβεζα, στις 08.06.2009, 80ετών.
- Ο Ταυνο Παπαί του Κωστίου, Φιλανδός Τουρίστας, απεβίωσε στην Πάργα (στο Βάλτο), στις 08.06.2009, 76 ετών.
- Η Ντελά Δάφνη του Γεωργίου & της Ελισάβετ, συζ. Γεωργίου, απεβίωσε στα Ιωάννινα, στις 10.06.2009, 61 ετών.
- Ο Λαμπρούσης Νικόλαος του Σωτηρίου & της Δήμητρας, απεβίωσε στην Ν.Ιωνία Αττικής, στις 12.06.2009, 86 ετών.
- Η Ρίζου Μαρία του Απόστολου & της Φωτεινής, χήρα Ιωάννη Πέτση, απεβίωσε στη Βέροια, στις 13.06.2009, 88 ετών.
- Ο Παπανδρέου Δημήτριος του Ηλία & της Ευαγγελίας, απεβίωσε στην Ανθούσα Πάργας, στις 15.06.2009, 95 ετών.
- Ο Ρίζος Δημήτριος του Πασχάλη & της Αλεξάνδρας, απεβίωσε στην Πάργα, στις 15.06.2009, 78 ετών.
- Η Δημοπούλα Όλγα του Χρήστου & της Σουσάνας, χήρα Δημητρίου, απεβίωσε στην Πάργα, στις 16.06.2009, 85 ετών.
- Η Παπαθανάκου Αλεξάνδρα του Ευάγγελου & της Χρυσανθής, απεβίωσε στην Αθήνα - Πετρούπολη, στις 28.03.2009, 77 ετών.
- Ο Κούλας Πέτρος του Σταύρου απεβίωσε στην Αθήνα (Κοιμ. Καλλιθέας), στις 18-4-09, 77 ετών.

Περιεχόμενα

Η παραχώρηση της Πάργας	1, 14
Κοινωνικά	2
Μικρές Ειδήσεις	3
Η Άλωση της Βασιλεύουσας 29 Μαΐου 1453 ...	4,5
Το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης - Ελγίνεια ...	7,8,9
Παργινές Συνταγές	10
Γνωρίζετε ότι	10
Λίγα λόγια - Λίγες θύμησης	12
Φωτορεπορτάζ	15, 16

Σημείωμα του ΕΚΔΟΤΗ

Στις 19 Μαΐου τιμήθηκε πανελλαδικά, με διάφορες εκδηλώσεις μνήμης η γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού.

Ενενήντα χρόνια έχουν περάσει από τις σφαγές, τις εκτελέσεις και τους διωγμούς της οργανωμένης τουρκικής βίας που είχε σαν αποτέλεσμα να χαθούν χιλιάδες Έλληνες.

Η γενοκτονία των Ποντίων, στίγμα στην ιστορία της πολιτισμένης ανθρωπότητας, μας φέρνει στο μυαλό, τα ιδεώδη των Ποντίων καθώς ο αγώνας τους στηρίχθηκε σε αξίες και αρχές.

Με αυτές τις αξίες και τις αρχές αγωνίσθηκαν ερχόμενοι στην Ελλάδα -όσοι επέζησαν- και με την εργατικότητα τους και την προκοπή τους, τα ήθη και τα έθιμά τους συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανάπτυξή της.

Η γενοκτονία των Ποντίων, από τα μεγαλύτερα εγκλήματα που έχουν διαπραχθεί στον κόσμο δεν έχει τύχει αναγνώρισης παρά μόνο από την Ελλάδα και δυστυχώς αργοπορημένα, στις 24 Φεβρουαρίου 1994 η βουλή των Ελλήνων ανακήρυξε με ομόφωνη απόφασή της την 19η Μαΐου ως Ημέρα Μνήμης.

Η επιλογή της συγκεκριμένης μέρας έχει συμβολικό χαρακτήρα.

Το 1919 ο Μουσταφά Κεμάλ αποβίβαστηκε στη Σαμψούντα και σε συνεννόηση με τις ένοπλες συμμορίες της περιοχής οργανώσανε ένα όργιο βίας και αυθαιρεσίας ενάντια των Ελλήνων.

Η εγκατάσταση των προσφύγων στις Νέες Πατρίδες δεν ήταν καθόλου εύκολη. Οι πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν σε όλη την Ελλάδα σε διάφορα αστικά και αγροτικά κέντρα. Και στην πόλη μας ήρθαν οικογένειες προσφύγων και ευελπιστούμε σε κάποια προσεχή έκδοση να ασχοληθούμε εκτενέστερα με τη γενοκτονία των Ποντίων και την εγκατάστασή τους τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Πάργα, με την βοήθεια βέβαια και των προσφύγων της Πάργας.

Δημήτριος Ρίζος 15-6-2009 (1931-2009)

Για το χαμό του λατρεμένου μας συζύγου, πατέρα και παππού Δημητρίου Ρίζου ευχαριστούμε όλους εσάς που συμμετείχατε στο πένθος μας.

Η σύζυγος Χαριτίνη

Τα τέκνα: Εύη, Πασχάλης, Αντριάννα

Τα εγγόνια του: Χαριτίνη, Δημήτρης

Ενισχύσεις - Συνδρομές

- 10 € Κελεντίου Ελένη, Μελέτης Κωνσταντίνος
- 15 € Δάνδολος Μενέλαος
- 20 € Βερλάκης Γεώργιος, Μπαϊσιου Κωνσταντίνος, Ζυγούρη Καλλιόπη, Βάσσος Ι. Σπυρίδων, Ρίτσας Χρήστος, Ιορδανίδης Γεώργιος, Δέσας Πέτρος, Θωμάκης Σβρόβας
- 30 € Αλεξανδρίτης Βασίλειος, Αλεξανδρίτης Φώτιος, Κωλέων Απόστολος, Πηγή Όλγα
- 50 € Ανδρέου Χρήστος, Γκίκιζας Μιχαήλ, Τζωρτζή-Κωνσταντίνος Τζάνια
- 100 € Αθήνα Γκιώνη

Ευάγγελος Ρίζος 6-4-09 (1924-2009)

Η σύζυγος του Ελένη και οι κόρες του Ευτυχία και Παναγιώτα ευχαριστούν όλους εσάς που συμμετείχατε στο πένθος μας για το θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου-πατέρα Βαγγέλη (Βάγκου) Ρίζου.

Γεώργιος Γκίνης 21-5-09 (1948-2009)

Για το θάνατο του αγαπημένου μας συζύγου-πατέρα Γεωργίου Γκίνη, ευχαριστούμε όλους εκείνους που συμμετείχαν στο πένθος μας.

Η σύζυγος Βαρβάρα, τα τέκνα Θωμάς, Μαρία, Δημήτρης

• Παρασκευή ανήμερα έφυγε Γιώργο Γκίνη, μακριά απ' τα εφίμερα, κι ανάμνηση θα μείνει, σε μας η καθαριότητα και η σταθερή σου αξία κάθε δραστηριότητα, για πάντα η παρούσα...

Ας είναι ελαφρύ το χόμα σου φίλε Γιώργο

Φώτης Βουρεκάς

Ιδιοκτήτης: Σύλλογος Παργινών Αθήνας-Πειραιά-Περιχώρων «Η ΠΑΡΓΑ»
Μαρίκας Κοτοπούλη 10, • 104 32 Αθήνα • Τηλέφωνο Γραφείου: 210 525788 • Fax: 210 5237773
Εκδότης-Διευθυντής: Βέργος Αθανάσιος, Πετμεζά 16, 11743 Αθήνα, Τηλ.: 210 9240940
Σύνταξη: Δ.Σ. Συλλόγου
Εμβάσματα: Στέλιος Δημήτριος, Κώστα Βάρναλη 34, 122 44 Αιγάλεω, Τηλ.: 210 5615740
Στην Πάργα εισπράττουν οι: Γκούλιουρα-Γκούνα Τασία, Ανδρέου Γεώργιος, Λένης Κ. Γεώργιος
Παραγωγή: Press Line, Μάγερ 11, Τηλ.: 210 5225479

Τα κείμενα που φέρουν υπογραφή, εκφράζουν τις απόψεις του συγγραφέα τους.
Η Συντακτική Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα της μη δημοσίευσης ή της σύντηξης των κειμένων κατά την κρίση της.

Μικρές ειδήσεις • Μικρές ειδήσεις • Μικρές ειδήσεις • Μικρές ειδήσεις

Πάσχα στην Πάργα

Κάθε τέλος και μία καινούργια αρχή. Κάθε σταύρωση και μία ανάσταση. Το σημαντικότερο γεγονός της Ορθοδοξίας εορτάστηκε και φέτος στην πόλη μας, όπου οι ύμνοι της εκκλησίας οδήγησαν τους πιστούς σε κατανύξη στην εκκλησία του Αγ. Νικολάου (καθεδρικός) η οποία δέσποζε τόσο με τον πένθιμο διάκοσμο όλη τη Μ. Εβδομάδα, όσο και με το διάκοσμο της ανάστασης όπου έβαλε τα «λαμπριάτικα» της, για να υποδεχθεί τη χαροποιό ουσία της Ανάστασης.

Το ίδιο «φροντισμένα» και στολισμένα ήταν και τα παρεκκλησία της πόλης μας όπου ο κάθε περαστικός μπορούσε να μπει και να ανάψει ένα κερί, σύμβολο πίστης και προσευχής.

Ο εορτασμός κορυφώθηκε την Κυριακή του Πάσχα με ψημένα αρνιά στο λιμάνι και με τραγούδια από μία καταπληκτική ορχήστρα.

Βέβαια ποτέ δεν καταλάβαμε με ποια λογική μία παραδοσιακή εκδήλωση, ενώ για αρκετά χρόνια γινόταν στην πλατεία Κανάρη, πρέπει ο κάθε δήμαρχος να την μετακινεί σε διαφορετικό τόπο.

Εντύπωση μας έκανε και το γεγονός ότι ο κόσμος ήταν λιγοστός και δεν πλαισίωσε την εκδήλωση με θερμή.

Μήπως αυτό οφείλετο στην απουσία του Δημάρχου από την εκδήλωση του Δήμου του;

Πλακόστρωση αγοράς

Αποπερατώθηκε η πλακόστρωση της αγοράς από την Τράπεζα Πειραιώς (παλαιό ΟΤΕ) έως την Πλατεία του Αγ. Δημητρίου.

Οι εργασίες είχαν ξεκινήσει πριν το Πάσχα και παρ' όλες τις «δυσκολίες» το έργο παραδόθηκε τέλη Μαΐου.

Η πλακόστρωση έγινε με κυβόλιθους και περιθώρια από άσπρο μάρμαρο.

Αρκετοί βέβαια συμπατριώτες μας προβληματίστηκαν με την ανομοιο-

μορφία των υλικών και των χρωμάτων που παρουσιάζεται σε άλλες πλακοστρώσεις της πόλης μας, που σε περίπτωση φθοράς και αντικατάστασης δεν επανέρχονται στην αρχική τους μορφή.

Ηλεκτροφωτισμός

Μετά την περσινή αντικατάσταση των φαναριών της παραλίας συνεχίστηκε ο κεντρικός ηλεκτροφωτισμός της πόλης με φανάρια επιτοίχια και δαπέδου.

Ο σύγχρονος αυτός φωτισμός έχει τοποθετηθεί στο μεγαλύτερο μέρος της πόλης δίνοντας μία λαμπερή όψη στη νύχτα της Πάργας. Ευελπιστούμε ότι θα συνεχιστεί σύντομα και για το υπόλοιπο τμήμα της.

Σύλλογος Γυναικών Πάργας «Η ΔΗΪΔΑΜΕΙΑ»

Ο Σύλλογος Γυναικών Πάργας «Η Δηϊδάμεια» πραγματοποίησε στις 23-6-09 παραμονή του Αϊ Πάννη του Ριγανά εκδηλώσεις ανάβοντας φωτίες, τις γνωστές λαμπατίνες.

Ακολούθησε μουσικό πρόγραμμα με χορό, κρασί, ψητές σαρδέλες και η γιορτή έκλεισε αργά το βράδυ με ρήψη βεγγαλικών.

Από Πέτρα και Χρόνο

Αφιέρωμα για την Πάργα πρόβαλε η ΕΤ 1 στις 16/5/09 στην εκπομπή με τίτλο «Από Πέτρα και Χρόνο».

Η εκπομπή προβάλλεται κάθε Σάββατο στις 12 π.μ. και έχει διάρκεια 20

Πάργα
Αι-Τρύφωνας

λεπτά. Την παρουσιάζει ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Λευτέρης Ελευθεριάδης, και σκηνοθετεί ο Ηλίας Ιωσηφίδης,

στην κάμερα ο Κων/νος Νικολόπουλος.

Η εκπομπή ήταν αφιερωμένη στην ιστορία της Πάργας, και πρόβαλε το ιστορικό ενετικό κάστρο, τη μεσαιωνική πόλη, τα ιερά κειμήλια και την σύγχρονη τουριστική Πάργα.

Στην εκπομπή μίλησαν με σειρά εμφανίσεως ο πρόεδρος του Συλλόγου Παργινών Αθήνας Αθανάσιος Βέργος, ο Γρηγόρης Βουρεκάς, ο ιερέας Γεώργιος Κιζιρογλου και ο Στέφανος Κορμπάλας.

Ανοιξιάτικη εκδρομή Συλλόγου

Στις 17/5/09 πραγματοποιήθηκε ημερήσια εκδρομή ιστορικού ενδιαφέροντος σε Αρχαία Νεμέα - Αρχ. Φλαιοούντα - Αηδονιά - Παναγία Βράχων 14ου αιώνα - Δορυφορικό Σταθμό Νεμέας.

Μία ιστορική διαδρομή στο τέλος της Άνοιξης, μία μοναδική απόλαυση γνώσεων και εμπειριών.

Η φημισμένη Αρχαία Νεμέα όπου σύμφωνα με τη μυθολογία ο Ηρακλής σκότωσε το φοβερό λέοντα, η Αρχ. Φλαιοούντα με τα ερείπια της αρχαίας αγοράς, το Ναό της Δήμητρας κ.λπ., η βυζαντινή μονή Παναγία των Βράχων του 14ου αιώνα, ο τεράστιος σε έκταση Δορυφορικός Σταθμός Νεμέας, μας εντυπωσίασαν και μας «γέμισαν» με γνώσεις σε μία μοναδική διαδρομή.

Η συμμετοχή των μελών μας δυστυχώς δεν ήταν ικανοποιητική, παρ' όλο που σκοπός της οργάνωσης της εκδρομής ήταν να γνωρίσουμε όσο μπορούμε περισσότερα για τον τόπο μας και την ιστορία του.

Εμείς θα συνεχίσουμε να οργανώνουμε, έστω μία φορά τον χρόνο, τέτοιες εκδρομές ιστορικού ενδιαφέροντος, γιατί πιστεύουμε ότι πρέπει να γνωρίζουμε την ιστορία μας για να μπορέσουμε να διαφυλάξουμε την πολιτιστική μας ακεραιότητα και ευελπιστούμε στην συμμετοχή σας.

Η Άλωση της Βασιλεύουσας 29 Μαΐου 1453

Της Τούλας Στεφανίδου Μαλακάτα

Κωνσταντινούπολη-Αγία Σοφία

με χόρτα, καλάμια και λάσπη, επίσης με πυθάρια γεμάτα χώμα. Άντρες, γυναίκες και παιδιά μετέφεραν υλικά για να επισκευάζουν τα τείχη. Οι Τούρκοι προσπάθησαν να σπάσουν την αλυσίδα του Κεράτιου κόλπου αλλά απέτυχαν.

Στις 7 και 11 Μαΐου επεχείρησαν νέες εφόδους χωρίς αποτέλεσμα. Στις 11 στέλνει ο σουλτάνος πρέσβυ στην Κων/πολη και ζητούσε από τον Κων/ντίνο να του παραδώσει την πόλη και του υποσχόταν να τον αναγνωρίσει ηγεμόνα της Πελοποννήσου και θα παραχωρούσε και άλλες περιοχές στα αδέρφια του. Αρνητικά απάντησε ο Κων/ντίνος.

Ύστερα απ' αυτό ο Μωάμεθ Β' προχώρησε στην τελική επίθεση. Στις 28 Μαΐου άρχισαν να μεταφέρουν στα τείχη σκάλες και προκαλύμματα για την έφοδο. Ο κόσμος άρχισε να κάνει λειτανίες και συγκεντρώθηκε στην Αγία Σοφία.

Ήταν τόσο στρατηγική η θέσις της Κων/πολης που ο ποιητής έγραψε: Η Πόλις ήτο το σπαθί, η Πόλις το κοντάρι, η Πόλις ήτο το κλειδί της Ρωμανίας όλης. Στην Αγία Σοφία ο Κων/ντίνος προσφώνησε λόγα εμπυχωτικά στους άνδρες. Παρακολούθησε τη λειτουργία, κοινωνήσε των ακράντων μυστηρίων και αναχώρησε για το μέτωπο.

Έγιναν μάχες σώμα με σώμα. Ο Κων/ντίνος βρέθηκε περικυκλωμένος και φώναξε: «Η Πόλις αλίσκεται και γω ζω έτι; Δεν είναι κανείς να πάρει την κεφαλήν μου;». Ένας Τούρκος τον πλήγωσε στο πρόσωπο και έπεσε νεκρός μαζί με άλλους νεκρούς. Κανείς δεν τον εγνώρισε αν και φορούσε ερυθρά πέδιλα με κεντημένους χρυσούς αετούς.

Από την κερκόπορτα, μια υπόγειη πύλη η οποία είχε ανοικτή πριν λίγες μέρες για να διευκολυνθεί η έξοδος της φρου-

ράς και επειδή ήταν μικρή και αφανής ελησμόνησαν να την φράξουν και κατά τύχη την ανακάλυψαν, άρχισαν να μπαίνουν μέσα οι Τούρκοι. Η Πόλις καταστράφηκε ανελέητα και βάρβαρα. Όλοι επί τρεις ημέρες έτρεχαν όπως τους είχε υποσχεθεί ο Μωάμεθ Β' πριν την έφοδο, να αρπάξουν, να λεηλατήσουν ό,τι πολύτιμο από τους ναούς και τα παλάτια που είχαν αρχίσει να τα καταστρέφουν.

Η μορφή του Κων/ντίνου Παλαιολόγου συνδέθηκε με το κοσμοϊστορικό γεγονός της άλωσης της Κων/πόλεως και ο λαός που δεν παραδέχτηκε το θάνατό του έφτιαξε το μύθο του μαρμαρωμένου βασιλιά πως θα ξαναπάρει την Πόλη. «Πάλι με χρόνους με καιρούς πάλι δικά μας θα 'ναι».

Υπάρχουν πλήθος αναφορές στις παραδόσεις και στα δημοτικά τραγούδια του Ελληνικού λαού για την άλωση και τη μορφή του Παλαιολόγου.

«Νάχεν αστράψει ο ουρανός, νάχε καεί η ώρα, 'Ηλιος, σελήνη μηδαμού να μην είχαν ανατείλει, και τέτοια μέρα μελανή να μήχε ξημερώσει εις του Μαΐου του μηνός, στους είκοσι εννέα, Τρίτην ημέραν δολερήν που αυθέντευεν ο Άρης».

Στην πόλη, που πάνω από 1000 χρόνια είχε διατελέσει οικουμενική πρωτεύουσα του Χριστιανισμού, ο Μωάμεθ Β' προσπάθησε να ξαναδώσει το παλιό της μεγαλείο κάνοντας την πρωτεύουσα του Ισλάμ.

Οι ραγιάδες, όμως, στα δύσκολα χρόνια της Οθωμανικής κατοχής διατηρούσαν τις ελπίδες τους, μαζί με την πίστη και τη γλώσσα τους, με τους θρήνους και τους θρύλους και τις παραδόσεις για την Ανάσταση του Γένους και έγραψαν ποιήματα και τραγωδίες.

Στα έργα του Τερτσέτη «Κων. Παλαιολόγος» και το «Όνειρο του Βασιλέως» παρουσιάζεται ο τελευταίος αυτοκράτορας. Το 1894 παίχτηκε στην Αθήνα το έργο του Μωραϊτίδη «Η Πόλεως άλωσης». Ο Παπαδιαμάντης έγραψε: «Η Κοιμωμένη Βασιλοπούλα». Ο Γέωργιος Ζαλοκώστας το ποίημα «Το σπαθί και η κορώνα». Ο Αχιλλέας Παράσχος «Αι δύο λειτουργίαι». Ο Κ. Παλαμάς και ο Γ. Δροσίνης για την ηρωική μορφή του Κ. Παλαιολόγου. Ο Πολέμης «Η βουβή καμπάνα» και το «Χρυσό Δισκοπότηρο». Συγκινητικό είναι το διήγημα του Μ. Καραγάτση «Τα Χριστούγεννα του 1448 μ.Χ.».

Και τελειώνω με τα λόγια του Κολοκοτρώνη στο Χάμιλτον «Ο Βασιλεύς μας (ο Κων/ντίνος) εσκοτώθη, καμιάν συνθήκην δεν έκανε. Και συνεχίζει: Εμείς καπετάν Χάμιλτον ποτέ δεν εκάμαμε συνθήκη με τους Τούρκους».

Γιορτή της μητέρας

Μία γιορτή όπου οι ρίζες της χάνονται στην Αρχαία Ελλάδα. Οι αρχαίοι Έλληνες την είχαν καθιερώσει ως τη Γιορτή της Γαίας, η γιορτή όπου λατρευόταν η μητέρα Γη, μητέρα όλων των θεών και των ανθρώπων.

Αργότερα την αντικατέστησε η κόρη της Ρέα, σύζυγος του Κρόνου, μητέρα του Δία και όλων των ολύμπιων θεών και θεά της γονιμότητας.

Με την εξάπλωση του Χριστιανισμού στην Ευρώπη, η γιορτή γινόταν προς τιμή της «Μητέρας Εκκλησίας» και με τα χρόνια οι δύο έννοιες ταυτίστηκαν, με αποτέλεσμα να τιμάται η εκκλησία μαζί με τη μητέρα.

Η Άννα Τζάβρις, μία δυναμική γυναίκα-δασκάλα στο επάγγελμα από την Φιλαδέλφεια της Αμερικής, ξεκίνησε το 1907 μία εκστρατεία για να τιμηθεί και να καθιερωθεί η γιορτή της μητέρας. Η προσπάθειά της βρήκε ανταπόκριση και η γιορτή καθιερώθηκε το 1914 με προεδρικό διάταγμα που όριζε την 2η Κυριακή του Μάη ως Ημέρα της Μητέρας.

Στη χώρα μας η γιορτή συνδυάστηκε με την γιορτή της Υπαπαντής στις 2 Φεβρουαρίου του 1929. Τελικά όμως στη δεκαετία του '60 μεταφέρθηκε από τις 2 Φεβρουαρίου, στη 2η Κυριακή του Μαΐου.

Πολλοί μύθοι και ποιήματα έχουν αφιερωθεί για τη μοναδική γυναίκα, στήριγμα ζωής, τη Μάνα και αναφέρουμε ενδεικτικά τους παρακάτω στίχους:

Η Μάνα, του Γεωργίου Μαρτινέλλη
«Μάνα» κράζει το παιδάκι
«Μάνα» ο νιός και «Μάνα» ο γέρος.
«Μάνα» ακούς σε κάθε μέρος,
α! τί όνομα γλυκό.
Τη χαρά σου και τη λύπη,
με τη μάνα τη μοιράζεις,

ποθητά την αγκαλιάζεις,
δεν της κρύβεις μυστικό.

Η Μάνα, του Γεράσιμου Μαρκορά
Μάνα!.. Δεν βρίσκεται λέξη καμία
νάκει στον ήχο της τόση αρμονία,
εάν ποιός να σ' άκουσε με στήθος κρύο
όνομα θείο;
Παιδί από σπάργανα, ζωσμένο ακόμα,
με χάρη ανοίγοντας γλυκά το στόμα
γυρνάει στον άγγελο που τ' αγκαλιάζει
και μάνα κράζει!!!

Μανούλα, του Μ. Πετρίδη
Δική μου, ξέχωρη από σας, ζωή
δεν έχω, ξοπίσω σας, με την δική σας
πάντα συλλογή, σαν ίσκιος σας,
παιδιά μου, τρέχω.

Δάκρυα, Ν. Λαπαθιώτη
Δεν είναι τίποτα στο σπίτι, Μάνα μου
να μην Σε φέρνει ολάκερη στη σκέψη,
και μήτε τίποτα στη ζωή μου Μάνα μου
που να μη τόχεις σημάδεψει.

Κι ούτε που κάνω βήμα,
τώρα Μάνα μου,
χωρίς οι λογισμοί Σου να με ζώσουν
καθώς αγγίζω ή αντικρύζω, Μάνα μου
το καθετί που μεταχειρίζομαι.

Κι όχι το καθετί, μονάχα, Μάνα μου
δικό Σου, είναι μοιάκριβο για μένα
μα ως και τα μέρη που περνούσες,
Μάνα μου, κι εκείνα τα θαρρώ σαν
αγιασμένα.

Κι όχι τα μέρη εκείνα, μόνο Μάνα μου,
κάτι, για μένα, έχουν του παραδείσου,
μα ως και τον ίδιο τον εαυτό μου,
Μάνα μου,
τον αγαπώ γιατί ήτανε παιδί Σου...

Ευχαριστούμε από ψυχής την «Ελληνίδα μάνα» η οποία με αυτοθυσία, ανιδιοτέλεια, καρτερία, ανταπάννηση, μας προσφέρει ένα πολύτιμο δώρο: **τη ζωή.**

Αθανάσιος Βέργος

Ο Αναστάσιος Βουρεκάς του Κων/νου είναι μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια.

Καλή επιτυχία στο έργο του

Ετήσιο Μνημόσυνο

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Παργινών Αθηνών, Πειραιά & Περιχώρων «Η ΠΑΡΓΑ» τ.ε.λ.ε.ί. το καθιερωμένο μνημόσυνο του μεγάλου ευεργέτη του Συλλόγου Ιωάννη Χρ. Δημιουλίου (1917-1992) στον καθεδρικό Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου Πάργας στις 9-8-09.

Καλούνται τα μέλη, οι συγγενείς και οι αρχές να παρευρεθούν για να τιμήσουμε την μνήμη του.

Μικρή δε μπορούσα να καταλάβω

Μικρή δε φανταζόμουν ότι ο τόπος που γεννήθηκα θα όριζε τόσα πράγματα στη ζωή μου. Τώρα καταλαβαίνω ότι διαμόρφωσε τη μοίρα μου, τα γούστα μου, τη δουλειά μου ακόμα και τις σχέσεις μου. Μικρή δε μπορούσα να καταλάβω. Όμως το ζούσα, από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου. Ζούσα κάτω από το επιβλητικό Ενετικό κάστρο, απέναντι από το νησί με το Γαλλικό φρούριο. Από όλες τις άλλες πλευρές τη ζωή μου αγκάλιαζε κυρίαρχο και απροσπέλαστο το βουνό του Πεζοβολιού, σαν ένα κλειστό αμφιθέατρο που έκρυβε την ενδοχώρα. Στη σκηνή του, η πόλη της Πάργας; παιζότανε το έργο των παιδικών μου χρόνων. Στο άνοιγμά της απλωνόταν η θάλασσα, μόνη διέξοδος στο βλέμμα και διαφυγή του νου. Η θάλασσα που γεννούσε χιλιάδες όνειρα για νέους τόπους, άγνωστους, μακρινούς...

Αυτά τα όνειρα δεν τα είχα μόνο εγώ. Τα είχαν και 'κείνοι οι ξένοι που έρχονταν στη μικρή μας πόλη από τόπους αλαργινούς. Μικρή δε μπορούσα να το καταλάβω. Ούτε μπορούσα να καταλάβω το ρόλο που θα έπαιζαν στη ζωή μου αυτοί οι άνθρωποι που δε μιλάγαν τη γλώσσα μας και που τους συναντούσα στην ταβέρνα του παππού, όπου βοηθούσα από μικρή. Μια ταβέρνα μικρή, δυσανάλογη με τη φήμη της, που γρήγορα ξεπέρασε τα όρια της πόλης μας. Οι θαλασσινές γεύσεις... το κρασί... η ελληνική φιλοξενία που πρόσφερε ο παππούς στους ξένους, δένοντάς τους με τον τόπο μας.... Αναρωτιόμουν ποιοι να 'ναι αυτοί οι άνθρωποι που έρχονταν να δουν, να γνωρίσουν και να ζήσουν για λίγες μέρες στο δικό μου τόπο. Έρχονταν για διακοπές φυσικά, αλλά εμείς τότε δεν ξέραμε από διακοπές. Γιατί να αναζητήσουμε κάτι αλλού; Τα είχαμε όλα εδώ στον τόπο μας. Έτσι πιστεύαμε τουλάχιστον. Αργότερα κατάλαβα πως δεν είχαμε και άδικο. Τότε δεν ήξερα πως ζούσα σε μια από τις ωραιότερες πόλεις της Ελλάδας.

Αυτοί οι «άλλοι», οι «ξένοι», με έκαναν να γνωρίσω την ιστορία του τόπου μου. Ρώταγαν τον παππού και

εγώ άκουγα ιστορίες για Ενετούς, Νορμανδούς, Γάλλους, κατακτητές όλοι, που πέρασαν από τον τόπο μας και άφησαν τη σφραγίδα τους. Αρχισα σιγά-σιγά να ψάχνω. Ρωτούσα τους παλιούς που συναντούσα στα στενά καντούνια της πόλης, στην προβλήτα απέναντι από το γαλλικό φρούριο, κάτω από τη σκιά που προσφέρει ένα ξύλινο μπαλκόνι, στον πάγκο του παλιού παντοπωλείου με τα μεθυστικά αρώματα των καρπών της γης. Μάθαινα για την Παλιόπαργα, τους πειρατές, την αναγκαστική μετοικεσία στην Κέρκυρα, την απελευθέρωση, την Κατοχή, τον Εμφύλιο. Άκουγα μαγεμένη ιστορίες που συναποτελούσαν την ιστορία του τόπου μας. Ονειρεύομαι να φύγω κι εγώ όπως αυτοί, που ήρθαν κι έφυγαν. Να πάω σε τόπους μακρινούς.

Έτσι έφυγα. Πίσω έμεινε η οικογένεια, η μάνα και τα δυο μου αδέρφια, τα δίδυμα. Συνέχιζαν την οικογενειακή παράδοση, δουλεύοντας στην ταβέρνα του παππού. Αργότερα η μάνα μου άνοιξε το «Ναυσικά», το δικό της εστιατόριο. Εκεί εξασκήθηκαν τα αδέρφια μου στην τέχνη του επιχειρείν. Ο ένας μάλιστα σπούδασε κιόλας. Σήμερα έχουν το δικό τους εστιατόριο στο κέντρο του λιμανιού κι ο παππούς καθισμένος στην καρέκλα του απολαμβάνει την πρόοδο της οικογένειας. Εγώ δοκίμασα διάφορες διαδρομές ζωής. Ταξίδεψα. Απέκτησα εμπειρίες στους μακρινούς τόπους των παιδικών μου ονείρων και εκεί κατάλαβα τη μοναδικότητα του τόπου μου, που δημιουργεί όχι μόνο η φυσική ομορφιά, αλλά η δυνατότητα ενός συνεχούς «δούναι-λαβείν» ανάμεσα στο ντόπιο και το ξένο στοιχείο, το διαφορετικό. Εδώ, τους πέντε μήνες που διαρκεί η τουριστική κίνηση, συναντώνται διαφορετικές κουλτούρες και πολιτισμοί. Η ζωή αποκτά τα χαρακτηριστικά του αέναου ταξιδιού. Έτσι τελικά με κέρδισε η Πάργα, τούτος ο κόσμος ο μικρός κι ο μέγας.

Έλενα Φιλοσόφου
εγγονή του Θεωρή Γιάκη

Το νέο Μουσείο της Ακρόπολης

Ο σχεδιασμός του μουσείου έχει γίνει από τον πολυβραβευμένο Ελβετό αρχιτέκτονα Μπερνάρ Τσούμι και τον Έλληνα Μιχάλη Φωτιάδη, που κέρδισαν το 2000 τον τέταρτο σε σειρά διαγωνισμό που έγινε για το έργο. Το Νέο Μουσείο βρίσκεται στην περιοχή του Μακρυγιάννη, 300μ. από τον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης, δίπλα στην ομώνυμη στάση του μετρό, συνολικής έκτασης 21.000 τ.μ.. Ο περιβάλλον χώρος του μουσείου έχει φυτευτεί με δέντρα «ελληνικά» ελιές και νεραντζιές, ενώ το κτίριο στηρίζεται σε μια πιλοτή που επιτρέπει στον επισκέπτη να βλέπει τα εκατοντάδες ευρήματα που αποκάλυψαν οι ανασκαφές για τη θεμελίωση, ευρήματα που αποτέλεσαν έναν από τους βασικούς λόγους καθυστέρησης της προόδου των εργασιών. Μάρμαρο, ατσάλι, μπετόν και γυαλί είναι τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για τους χώρους του μουσείου, που αναπτύσσονται στο ισόγειο και σε τρία επίπεδα. Στο τελευταίο βρί-

Μουσείο Ακρόπολης 2009 (Φωτό από οδό Χατζηχρήστου).

σκεται η Αίθουσα του Παρθενώνα, με τα τμήματα από το αέτωμα, τη ζωφόρο και τις μετώπες του ναού να εκτίθενται δίπλα σε αντίγραφα όσων εκλάπησαν. Επικοινωνιακό τρικ ή όχι, θα είναι μία από τις πιο εντυπωσιακές μουσειακές αίθουσες παγκοσμίως, με θέα τον Παρθενώνα, ικανή να δώσει έμφαση στην απαίτηση για επανένωση του μνημείου.

Με αφορμή τη λειτουργία του Μουσείου της Ακρόπολης στις 20 Ιουνίου 2009 στην Αθήνα, δημοσιεύουμε δύο άρθρα του Κων. Καβάφη από εφημερίδες του 1891. Διότι η υπόθεση των «Ελγίνειων» είναι παλιά ιστορία και όχι σημερινή...

Τα Ελγίνεια Μάρμαρα

Άρθρον 1ο

Σπουδαίον περιοδικόν της Αγγλίας «Ο 19ος Αιών» δημοσίευσε την 1ην Μαρτίου άρθρον επιγραφόμενον «Ο Αστεϊσμός περί των Ελγινείων Μαρμάρων».

Οι φιλόμουσοι και φιλάρχαιοι αναγνώσται θα ενθυμούνται το κίνημα όπερ εγένετο τελευταίως εν Αγγλία ίνα αποδοθώσιν εις την Ελλάδα αι αρχαιότητες ας προ 80 ετών ο λόρδος Έλγιν, πρέσβυς της Αγγλίας παρά τη Υ. Πύλη, ήρπασεν —ίνα τας προφυλάξει δήθεν— εκ της Ακροπόλεως.

Ο λόγιος κ. Φρειδερίκος Χάρισσον θερμώς υπεστήριξε το κίνημα, έγραψε δε εν τω «19ω Αιών» το περίφημόν του άρθρον «Απόδοτε τα Ελγίνεια Μάρμαρα».

Την απάντησιν εις το άρθρον αυτό γράφει ο Διευθυντής του Περιοδικού ισχυριζόμενος ότι ο κ. Χάρισσον πραγματευθείς περί της επιστροφής των Ελγινείων μαρμάρων ηστέιζετο απλώς και κατέγινε περί το δοκιμάσαι την διορατικότητα του πνεύματος των συμπο-

λιτών του —εάν τάχα θα ήναι αρκετά έξυπνοι να εννοήσουν την ειρωνίαν του. Άλλως ηθέλησεν επίσης να περιπαίξη την συνήθειαν διαφόρων συγχρόνων ρητόρων οτινές επινοούσι (sic) θέματα της ευφραδείας των ζητούσι να αποδείξωσι παραδοξολογίας και χιμαίρας.

Ούτω κρίνει ο κ. Τζαίμς Νώουλς, διευθυντής του Περιοδικού ο «19ος Αιών». Μοι φαίνεται όμως ότι ο παραδοξολογών είναι μάλλον αυτός ή ο κ. Χάρισσον.

Το άρθρον του ουδέ λογικόν είναι, ουδέ γενναίον. Είναι τσόν ξηρόν κατά το ύφος, έχει τοιαύτην πληθώραν πτωχής ή μάλλον, ανόστου ειρωνίας ώστε πιστεύω ότι μόνον οι Έλληνες τους οποίους αφορά αμέσως το ζήτημα θα έχωσι την υπομονήν να το αναγνώσωσιν ίνα σωθώσιν αι αμαρτίαι των.

Εν τη εξάψει του κ. Νώουλς τι δεν λέγει! Εκθειάζει του Έλγιν την αρπαγήν. Μυκτηρίζει τον Βύρωνα. Σχετίζει την ευτελή υπεξαίρεσιν των μαρμάρων, προς τα ένδοξα τρόπαια του Νέλσωνος. Προ-

νεί ότι εάν επιστραφώσι αι αρχαιότητες αύται, πρέπει ν' αποδοθώσιν επίσης η Γιβραλτάρη, η Μελίτη, η Κύπρος, η Ινδική —λησμονών ότι η κατοχή των χωρών εκείνων λογίζεται αναγκαία εις το Αγγλικόν εμπόριον ως εις την ασφαλειαν ή ύπαρξιν του Αγγλικού κράτους, ενώ τα Ελγίνεια μάρμαρα εις ουδέν χρησιμεύουσιν άλλο ή εις τον ωραιισμόν και πλουτισμόν του και άνευ αυτών ωραιωτάτου και πλουσιωτάτου Βρεττανικού Μουσείου. Ψέγει του κ. Χάρισσον την ορθοτάτην παρατήρησιν ότι το κλίμα του Λονδίνου φθείρει τας γλυφάς των μαρμάρων και εκφράζει τον φόβον μη εάν μετακομισθώσιν εις Αθήνας καταστραφώσιν εν ενδεχομένη αναφλέξει του ανατολικού ζητήματος — λησμονών ότι ο φρόνιμος άνθρωπος οφείλει να διορθώνη το ενεστώς κακόν πριν φροντίσθαι περ του μέλλοντος.

Δεν φαίνεται να δίδη πολλήν σπουδαιότητα εις τα δικαιώματα άτινα έχει επί των μαρμάρων «ο αναμειγμένος μικρός πληθυσμός» όστις «σήμερον κα-

τοικεί επί των ερειπίων της αρχαίας Ελλάδος» και υποθέτω ευρίσκει τα δικαιώματα του λόρδου Έλγιν και εαυτού μεγαλείτερα. Παρατηρεί ότι αν ηκολούθειτο η συμβουλή του κ. Χάρισσον και απεδίδοντο αι περί ου ο λόγος αρχαιότητες εις την Ελλάδα, τις οίδεν εάν καμμία εκ ολιγοβίων κυβερνήσεων της δεν θα τας επώλει αντί εκατομμυρίου λ.στ. εις την Γερμανίαν, ή αντί δύο εις την Αμερικήν, ή χειρότερα, εάν δεν θα τας επώλει λιανικώς, εις ένα έκαστον ολίγας. Ταύτα είναι ύβρις αδικαιολόγητος και εμφανίσιμος πολλήν ελαφρότητα εις την οποίαν η αρμόζουσα απάντησις θα ήτο - Είμεθα Κύριοι να διαθέσωμεν ως θέλομεν τα ημέτερα.

Αλλ' ας διαφωτισθή η άγνοια του ανδρός και ας μάθη ότι μέχρι τούτε αι ελληνικά κυβερνήσεις, ολιγόβιοι ή μακρόβιοι, επεδείκνυτο πολλήν ευλάβειαν και φροντίδα προς τας αρχαία μνημεία,

ότι διάφορα μουσεία συνεστάθησαν εν Ελλάδι, ων η διοίκσις είναι αξιόλογος και ότι εν Αθήναις τα Ελγίνεια μάρμαρα θα τύχωσι της αυτής πιστής διαφυλάξεως και περιποιήσεως οίας και εν Αγγλία. Είναι δε νόστιμος ο κ. Νώουλς όταν μας αφήνει να ιδώμεν και την χρηματικήν άποψιν της υποθέσεως. Εις εν μέρος του άρθρου του λέγει, ότι η σημερινή αξία των μαρμάρων υπολογίζεται εις εκατομμύρια, και εις άλλο πάλιν μέρος ομολογεί ότι δια να τα αποκτήση ο λόρδος Έλγιν εξώδευσεν 14.000 λ. Τί καλή δουλειά!

Δεν αναγράφω περισσότερας εκ των παρατηρήσεων του κ. Νώουλς. Είναι της αυτής ποιότητος και αι επιλοιποι. Εξ άλλου δεν νομίζω πρέπον να τον θεωρήσω τις υπεύθυνον δι' όλα όσα γράφει. Ο ανήρ εις άλλας περιστάσεις απέδειξεν ότι δεν αμοιρεί παιδείας, ορθής κρίσεως, και άλλων φιλολογικών προσόντων. Όθεν τείνω να πιστεύσω ότι πρέπει να α-

ποδοθή το άτακτον της συνθέσεως και των κρίσεων του περί των Ελγινείων μαρμάρων εις την πνευματικήν σύγχυσιν ην τω επήνεγκεν η σκέψις ότι αι πολύτιμοι αύται αρχαιότητες —οι περικαλλείς αδάμαντες της Αττικής— ηδύναντο να ξεφύγουν από το Βλούμσβουρύ του. Το 'μισολέγει ο ίδιος μετά βουκολικής απλότητος εν μια περιόδω του άρθρου του — Τι ιδέα (δεν ενθυμούμαι αν ήναι ακριβώς αυταί αι λέξεις του) ενώ έχωμεν τας ωραίαις αυτάς αρχαιότητας εδώ και ειμπορεί ο λαός μας να πηγαίνη να τας θαυμάζη όποτε θέλει, τι ιδέα να τας στελωμεν εις την άλλην άκραν της Ευρώπης!

Εν Αλεξανδρείαι της Αιγύπτου τη 27 Μαρτίου 1891.

Κωνσταντίνος Φ. Καβάφης
(Εφ. «Η Εθνική», Έτος Β', αριθ. 88,
Εν Αθήναις, Σάββατον 30 Μαρτίου 1891)

Νεωτέρα περί των Ελγινείων Μαρμάρων

Άρθρον 2ο

Ο θάνατος των πολιτικών ή διεθνών ζητημάτων είναι η λήθη. Ευτυχώς το ζήτημα περί αποδόσεως των Ελγινείων μαρμάρων εις την Ελλάδα δεν πέπρωται ακόμη να λησμονηθή. Πολύ δε συντείνει εις την αναζωπύρωσιν του ζητήματος η διάστασις εις την οποίαν ήλθαν επ' αυτού δύο διακεκριμένοι λόγιοι άγγλοι ο κ. Φρειδερίκος Χάρισσον και ο κ. Τζαίημς Νώουλς διευθυντής του περιοδικού ο «19ος αιών».

Εν τω Λονδινείω περιοδικώ «η Δεκαπενθήμερος Επιθεώρησις» ο Χάρισσον απήντησεν εις τας κατακρίσεις τας εκτοξευθείσας κατ' αυτού υπό του «19 αιώνος».

Δεν θα αναγράψω όλα τα επιχειρήματα δι' ων ο κ. Χάρισσον υποστηρίζει την θεωρίαν του περί αποδόσεως των μαρμάρων. Εν άρθρω καταχωρηθέντι εν τη «Εθνική» της 30 Μαρτίου κατέδειξα ήδη την ελαφρότητα των ισχυρισμών του κ. Νώουλς. Θέλω μόνον μεταφράση επεξηγήσεις τινάς ας δίδει ο κ. Χάρισσον εν τω νέω του άρθρω.

Λέγει ρητώς ότι δεν καταδικάζει απολύτως τον λόρδον Έλγιν τον υπεξαίρεσαντα τας περί ου ο λόγος αρχαιότητας, εκθέτει όμως 4 λόγους δι' ων αποδει-

κνύεται ότι η κατοχή των μαρμάρων υπό τε του λόρδου Έλγιν πρώτον, και του αγγλικού έθνους δεύτερον, αντίκεινται εις τας αρχάς του δικαίου.

«α! Ο λόρδος Έλγιν απέκτησε τα μάρμαρα του Παρθενώνος ουχί από τους Έλληνας, αλλά από τους δυνάστας αυτών Τούρκους.

»β! Οι Έλληνες εναντιώθησαν καθ' όσον τοις ήτο δυνατόν εις την μετακόμισιν αυτών, και ουδέποτε έπραξαν τι προς βλάβην των.

»γ! Οι άνθρωποι του λόρδου Έλγιν αφήρεσαν ό,τι ήθελαν άνευ της ελαχίστης μερίμνης δια το μνημείον όπερ απεγύμνωναν.

»δ! Το Βρεταννικόν έθνος απέκτησε τα Ελληνικά μάρμαρα αντί ποσού μηδαμινού».

Άλλως παραδέχεται ότι ο λόρδος Έλγιν «πιθανόν εντίμως να εθεώρει ότι έσωζε δια την ανθρωπότητα τα πολύτιμα ταύτα κειμήλια».

Εις εκ των κυρίων ισχυρισμών των εναντιουμένων εις την απόδοσιν των Ελγινείων μαρμάρων είναι ότι δι' αυτής η Αγγλία θ' αναγνωρίση την αρχήν της αποδόσεως των κατά το μάλλον ή ήττον άνευ οριστικής ή ακριβούς νομιμότητος

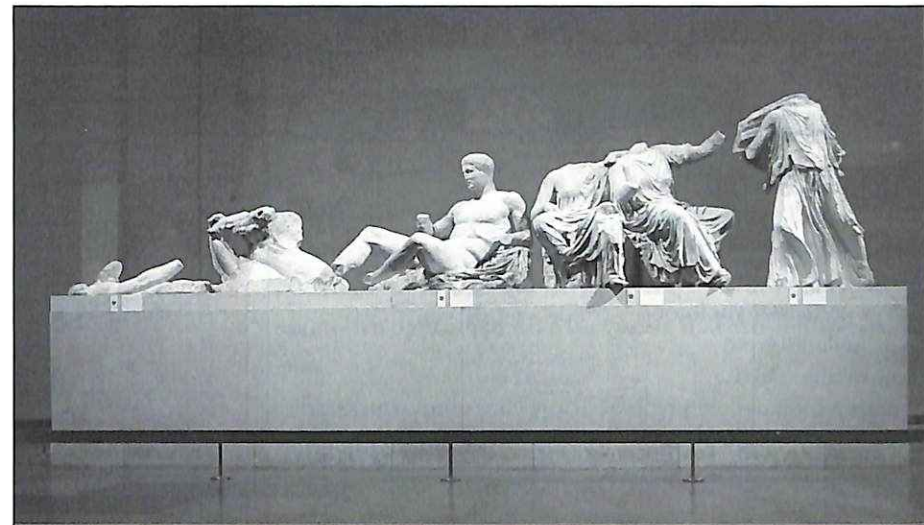
αποκτηθέντων και τότε πρέπει να γυμνωθώσιν αι αρχαιολογικά συλλογαί της. Αλλά αυτή είναι η συνήθης υπεφυγή εκείνων οίτινες θέλουσιν ευσχήμως να αποφύγωσι την εκτέλεσιν γενναίας πράξεως. Φοβούνται τας συνεπείας. Αλλά τέλος πάντων ποίαί είναι αι συνέπειαι αύται; Μη είναι υποχρεωμένος τις να φέρη όλα μέχρις υπερβολής; Είναι υποχρεωμένος τις να εξακολουθή εφαρμόζων μίαν αγαθήν αρχήν μέχρις ότου δια της καταχρήσεως καταστή μωρά; Κατά την λογικήν ταύτην λοιπόν δεν πρέπει ποτέ να ελεή τις πτωχόν διότι αν ήτο να ελεήσει όλους τους πτωχούς του κόσμου ήθελε καταντήση χιλιάκις πτωχότερος του πτωχοτέρου; Εξ άλλου η συνέπεια αύτη της γενικής αποδόσεως δεν απορρέει εκ της αποδόσεως των Ελγινείων μαρμάρων. Ο κ. Χάρισσον, προς αποδείξιν τούτου, επαναλαμβάνει όσα έγγραψε πέρυσι επί του αντικειμένου.

Ο κ. Νώουλς, λέγει, δαπανά πολλήν εύκολον ρητορικήν αριθμών διάφορα έργα ελληνικής τέχνης, κατεχόμενα υπό της Αγγλίας, και ερωτά εάν πρέπει και αυτα να επιστραφούν. «Βεβαίως όχι! Εποίησα διάκρισιν φανερωτάτην. Έγραψα τα Ελγίνεια μάρμαρα διαφέρουσιν

ολοτελώς από όλα τα άλλα αγάλματα. Δεν είναι αγάλματα. Είναι τεμάχια μοναδικού μνημείου, του περιφημοτάτου εν τω κόσμω μνημείου, όπερ ίσταται έτι, ει και κατερειπωμένον, όπερ είναι το εθνικόν σύμβολον και το παλλάδιον γενναίου λαού, και χώρος προσκυνήσεως δια την πολιτισμένην ανθρωπότητα... Εις το ελληνικόν έθνος την σήμερον τα ερείπια της Ακροπόλεως είναι πολύ σπουδαιότερα και ιερώτερα αφ' ότι είναι οιονδήποτε άλλο εθνικόν μνημείον εις οιονδήποτε άλλον λαόν. Είναι το εξωτερικόν και ορατόν μνημείον της εθνικής υπάρξεως και αναγεννήσεως... Δεν υπάρχει παράδειγμα εν τω κόσμω όλω ενός έθνους διατηρούντος, ουχί δια κατακτήσεως αλλά δια προσφάτου αγοράς από δυνάστην, τα εθνικά σύμβολα άλλου έθνους. Εάν ο πρέσβυς μας είχεν αγοράση από τον Βίσμαρκ ότε οι Γερμανοί ήσαν εν Παρισίοις, τους εν Αγίω Διονυσίω τάφους των βασιλέων, τον τάφον του Ναπολέοντος... Πιστεύω ότι κάπως θα ωμιλείτο παραπάνω το πράγμα και ίσως ο κ. Νώουλς δεν θα είχεν όρεξιν να τραγουδή το «Βασίλευε Βρεττανία» επί τόνου τόσοσν προκλητικού».

Ιδού τι φρονεί περί της ασφαλείας ης απολαύσουσι τα Ελγίνεια μάρμαρα εν Αθήναις:

Η Ακρόπολις είναι άριστα προφυλαγμένη. Δεν είναι ολιγώτερον ασφαλής του Βρεττανικού Μουσείου. «Αι Αθήναι την σήμερον είναι καλλιτεχνική σχολή όλων των εθνών, και αφ' ότου ηνεώχθη ο σιδηρόδρομος Θεσσαλονίκης-Κωνσταντινουπόλεως έχουσιν όσους επισκέπτας και η Βενετία ή η Φλωρεντία. Είναι επίσης πλησίον της Ευρώπης της κειμένης προς νότον ή προς ανατολάς του Μονάχου όσον και το Λονδίον. Η ιδέα την οποίαν φαίνεται να έχη ο κ. Νώουλς περί των Αθηνών ως μέρος τι απώτατον και άγριον, ομοιάζον το Βαγδάτιον όπου Αλβανοί και μεθυσμένοι ναύται κτυπώνται, όπου οι δρόμοι είναι είδος Πέτικοτ Λαίμων και Ουαϊτσάπελ, και όπου κάποτε φθάνει εις μιλόρδος μετά του δραγομάνου του και των σκηνών του, πηγάζει από τα ταξείδια της νεότητός του. Ας ερωτήση κανένα όστις ήτο εκεί τελευταίως και θα απορήση να μάθη ότι αι Αθήναι είναι τώρα μία πόλις επίσης πολιτισμένη, τακτική, ανεπτυγμένη και

πλήρης ευφυνών επισκεπτών, όσον οιαδήποτε πόλις της Γερμανίας, Ιταλίας ή Γαλλίας. Ως κέντρον αρχαιολογικών σπουδών... αι Αθήναι είναι σχολή πολύ σπουδαιότερα του Λονδίνου».

Εις τας αυθαδείας του Νώουλς περί του ελληνικού έθνους απαντά ο κ. Χάρισσον δια των εξής:

«Αναμφιβόλως οι φανατικοί φιλέλληνες εξέφρασαν ποτε πολλές ανοησίας· άλλ' η Ελλάς είναι τώρα ανεγνωρισμένον και ανεξάρτητον έθνος της Ευρώπης. Εάν δε την συγκρίνωμεν προς την Πορτογαλλίαν, την Βραζιλίαν, ακόμη και την Τουρκίαν και την Ρωσσίαν, η ευφυΐα, το βάσιμον και η πρόδοξς της ουδόλως είναι άξια περιφρονήσεως... Το ελληνικόν έθνος είναι νέον· αι δυσκολίαι του είναι μεγάλαι και η πολιτική του είναι άστατος, ως είναι η πολιτική μεγαλειτέρων εθνών άτινα έτυχον μακροτέρας πείρας. Με όλα ταύτα όμως το να προσφερώμεθα προς το ελληνικόν έθνος ως προς άτακτα παιδιά τα οποία πρέπει να προσέχωμεν να μη κάμουν ανοησίας ή να μη χαλούν τα πράγματα, να λέγωμεν ότι δεν δυνάμεθα να τους εμπιστευθώμεν τα ίδια των εθνικά μνημεία, να λέγωμεν ότι ήθελαν τα πωλήση εις την Αμερικήν, είναι παράδειγμα βλακώδες και πρόστυχον της αυθαδείας του Τζων Μπούλ».

Εν άλλω μέρει του άρθρου του ο κ. Χάρισσον παρατηρεί μετ' ευχαριστήσεως ότι πολλοί σπουδαίοι άνδρες και σπουδαία φύλλα ενέκριναν την πρότασιν του.

«Η «Σημεία» ήτο η πρώτη σπεύσασα εν κυρίω άρθρω να εγερκίνη την πρότασιν και το άρθρον έκαμεν εντύπωσιν εν Ελλάδι... Υπήρξαν... οι υποστηρίζαντες

εκάστην λέξιν μου. Άριστον άρθρον εμφορούμενο υπό του αυτού πνεύματος εφάνη εν τω Daily Graphic και διάφορα άλλα φύλλα, εν τε Αγγλία και εν τη αλδοπαή, ενέκριναν την έκκλησίον μου. Ο κ. Ξάου-Λεφέβρ, εν πολυτίμω άρθρω επί της σημερινής Ελλάδος, προσετέθη εις την αυτήν πολιτικήν και πιστεύω ότι υποστηρίζεται εν αυτώ και υπό άλλων μελών της Βουλής... Δύο εντιμότατοι και σπουδαίοι πολιτικοί σύλλογοι, άνευ κομματικής αποχρώσεως απευθύνθησαν προς εμέ με τον σκοπόν να ενεργήσωμεν διάβημα τι εν τη Βουλή ή αλλαχού».

Παρά τας διαβεβαιώσεις ταύτας, δεν πιστεύω η Ελλάς να έχη πολλήν τύχην να επανίδη τας ωραίαις γλυφάς του Παρθενώνος. Το κόμμα το οποίον εναντιούται εις την απόδοσιν των Ελγινείων μαρμάρων είναι πολυάριθμον. Όσοι θέτουσι τον εγωισμόν υπεράνω της δικαιοσύνης, και το συμφέρον υπεράνω της γενναιότητος, ανήκουσιν εις το κόμμα εκείνο —οι δε τοιοῦτοι άνθρωποι είναι πολλοί και εν Αγγλία, ως δυστυχώς είναι πολλοί πανταχού.

Όπως και αν έχη —είτε επιτύχη ο αγών περί αποδόσεως των Ελγινείων μαρμάρων, είτε αποτύχη— εις τον Φρειδερίκον Χάρισσον οφείλεται ευγνωμοσύνη και τιμή ου μόνον εκ μέρους των Ελλήνων, αλλά και εκ μέρους πάντων των ανεπτυγμένων ανθρώπων, ως ο προσήκων μισθός των θαρραλέως τα ορθά λεγόντων.

Κωνσταντίνος Φ. Καβάφης
(Εφ. «Η Εθνική», Έτος Β', αριθ. 117,
Εν Αθήναις, Δευτέρα 29 Απριλίου 1891)
ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ ΕΤΟΣ ΑΔ' - ΤΟΜ. 67ος - ΤΕΥΧ. 780 1960

Ντολμαδάκια με κιμά

Υλικά:

500 gr κληματόφυλλα
500 gr κιμάς μοσχαρίσιος
5 κρεμμύδια μέτρια
1 κουταλάκι αλάτι
λίγο πιπέρι
½ φλιτζάνι τσαγιού ρύζι
1 ματοάκι μαϊντανό
λίγο δυόσμο
½ φλιτζάνι του καφέ λάδι
1 φλιτζάνι νερό

Εκτέλεση:

Καθαρίζουμε τα κρεμμύδια και τα τρίβουμε στον τρίφτη. Ψιλοκόβουμε το μαϊντανό, το δυόσμο και στη συνέχεια ρίχνουμε το ρύζι, τον κιμά, το αλάτι, το πιπέρι, το νερό και τα ζυμώνουμε καλά. Τα κληματόφυλλα τα ζεματάμε και σε κάθε φύλλο βάζουμε μια κουταλιά γέμιση. Σε κάθε φύλλο διπλώνουμε τις δύο άκρες και το τυλίγουμε με την γυαλιστερή πλευρά προς τα έξω. Τοποθετούμε τα ντολμαδάκια στην κατσαρόλα κυκλικά το ένα δίπλα στο άλλο. Στον πάτο της κατσαρόλας έχουμε τοποθετήσει τα φύλλα τα περισσότερα εάν υπάρχουν. Προσθέτουμε το λάδι και 2½ φλιτζάνια νερό, μισό λεμόνι, λίγο αλάτι, πιπέρι και τ' αφήνουμε να βράσουν αφού τα έχουμε πατήσει με ένα πιάτο ανάποδα. Κλείνουμε την κατσαρόλα και τα μαγειρεύουμε για 45' σε μέτρια φωτιά.

Τριαντάφυλλο γλυκό

Υλικά:

300 gr φύλλα τριαντάφυλλου (μαγιάτικα)
Για το σιρόπι
1 ποτήρι νερό
3 ποτήρια ζάχαρη

Εκτέλεση:

Παίρνουμε τα φύλλα τριαντάφυλλου (μαγιάτικα) και τ' αφήνουμε να μαραθούν σε ένα λεκανάκι. Την άλλη μέρα φτιάχνουμε το σιρόπι ρίχνοντας το νερό με τη ζάχαρη σε μία κατσαρόλα. Μόλις αρχίσει να βράζει, ρίχνουμε τα φύλλα του τριαντάφυλλου (σε δυνατή φωτιά με κλειστό καπάκι). Αφήνουμε να δέσει καλά το σιρόπι. Το κατεβάζουμε από τη φωτιά να κρυώσει οκεπάζοντάς το με μία πετσέτα. Το γλυκό είναι έτοιμο και όταν κρυώσει το τοποθετούμε στο βάζο.

Σημείωση: Τα ροδοπέταλα να είναι από μαγιάτικες τριανταφυλλίες που είναι ροζ χρώμα και μοσχοβολούν. Τα δε κοτσάνια της τριανταφυλλιάς φέρουν άπειρα ψιλά αγκάθια. Στην Πάργα παλιά νηύρχαν πάρα πολλές μαγιάτικες. Οι παλιές προτιμούσαν να φτιάχνουν το γλυκό από τα πρώτα τριαντάφυλλα τον Απρίλιο και της αρχής του Μαΐου. Το γλυκό αυτό το τρώμε κυρίως σαν φάρμακο για την καλή λειτουργία του εντέρου.

Καλή επιτυχία

Γνωρίζετε... ότι

Σοκολάτα

Ο γλυκός... πειρασμός

Αναμφίβολα, η σοκολάτα είναι πολύ δημοφιλής σε μικρούς και μεγάλους, καθώς αποτελεί το Νο 1 στην κατηγορία των αγαπημένων λιχουδιών, εδώ και... πάντοτε, παγκοσμίως.

Η ιστορία της σοκολάτας στην Ευρώπη ξεκινά με την ανακάλυψη της Αμερικής, πριν από περίπου 500 χρόνια. Μέχρι τότε οι κάτοικοι της ηπείρου μας δεν ήξεραν τίποτα για το συναρπαστικό αυτό φυτικό και απολαυστικό προϊόν, που έμελλε να γίνει με τα χρόνια η πιο αγαπημένη γεύση μικρών και μεγάλων. Οι πρώτες πληροφορίες που έχουμε για την καλλιέργεια κακαόδεντρων είναι από την εποχή του πολιτισμού των Μάγια στην Κεντρική Αμερική, κάπου στο 600 μ.Χ.

Αργότερα, στην εποχή των Αζτέκων, το είδος ήταν σπάνιο και άξιζε όσο και το χρυσάφι. Οι καρποί προσφέρονταν συνήθως στους θεούς και τους βασιλιάδες και χρησιμοποιούνταν ακόμα ως μέσο εμπορικών συναλλαγών, ως χρήμα.

Η σοκολάτα, όμως, δεν ήταν τότε γνωστή με τη σημερινή στερεά μορφή της. Οι Αζτέκοι χρησιμοποιούσαν τους καρπούς του κακάο -αφού πρώτα τους έτριβαν μεταξύ τους και τους έκαναν σκόνη- για την παρασκευή ενός ροφήματος, που το ονόμαζαν «chocolatl». Το ρόφημα αυτό, στο οποίο πρόσθεταν και μπαχαρικά, το έπιναν ζεστό και πίστευαν ότι ήταν χωνευτικό, δυναμωτικό και το καλύτερο φάρμακο της εποχής εκείνης, που μπορούσε να γιατρέψει κάθε αρρώστια.

Ο πρώτος Ευρωπαίος που θεωρείται ότι ανακάλυψε και έφερε το κακάο στην Ευρώπη είναι ο Ερνάν Κορτές, ο οποίος, το Πάσχα του 1519, προσάραξε με το στόλο του στη χερσόνησο Γιουκατάν, στο νότιο Μεξικό. Εκεί τον υποδέχτηκε ο βασιλιάς των Αζτέκων, Μοντεζούμα, που του πρόσφερε χρυσάφι, πολύτιμους λίθους και ένα καλάθι γεμάτο με κόκκους κακάο.

Κατά την επιστροφή του στην Ισπανία, το 1528, ο Κορτές έφερε μαζί του τους πρώτους καρπούς του κακάο και τα απαραίτητα υλικά για την προετοιμασία του ροφήματος chocolatl. Το νέο αυτό ρόφημα κατέκτησε αμέσως τη βασιλική αυλή της Ισπανίας και απέκτησε σύντομα πιστούς φίλους στους κόλπους της αριστοκρατίας. Τα επόμενα χρόνια, το ρόφημα έγινε μόδα, που απλώθηκε σιγά σιγά σε όλη την Ευρώπη.

Για πρώτη φορά σοκολάτα σε στερεά μορφή παρασκεύασε το παραδοσιακό μαγαζί του Λονδίνου «Ο Μύλος του Καφέ», όταν το 1674 παρουσίασε σοκολατένια ραβδάκια «αλά ισπανικά» και ένα γλυκίσμα σοκολάτας σε συμπαγή μορφή.

Προσφορά βιβλίων του λόγιου Γιάννη Σάρρα προς το Σύλλογο

Αθήνα 15-6-09

Αγαπητέ κ. Βέργο

Πολλά τα βιβλία πολλοί και οι μνηστήρες που μου τα ζητούσαν.

Μια ενδόμυχη φωνή μου φώναζε, δώσε τα βιβλία που νομίζεις στον κ. Βέργο και να είσαι βέβαιος πως θα περιέλθουν σε καλά χέρια, γιατί ο κ. Βέργος με την πνευματική καλλιέργεια που έχει, θα τα προσέχει, ώστε να συνεχίζουν να ανταποκρίνονται στο ρόλο τους, που δεν είναι άλλος, από την μετάδοση του πνευματικού φωτός στους συγκατοίκους του.

Προσωπικά έχω εκδόσει είκοσι βιβλία με χίλια αντίτυπα το καθένα και έχω καλύψει με αυτά όλες τις μορφές του γραφτού λόγου.

Τα βιβλία αυτά, επειδή ελάμβανα από συναδέλφους και εγώ, όπως θα διαπιστώσετε και εσείς, τα έστελνα και εγώ σε συναδέλφους λογοτέχνες και προσωπικότητες των Γραμμάτων, για να δημιουργήσω σχέσεις γνωριμίας και κριτικής αντιμετώπισης του έργου μου, πράγμα το οποίο με έφερε σε επαφή με όλο το χώρο των Γραμμάτων, γιατί και εκείνοι με τη σειρά τους μου έστελναν τα δικά τους βιβλία, τα οποία έχω διαβάσει και τα προσφέρω σήμερα για να συγκροτήσουν μια άλλη βιβλιοθήκη, τη Βιβλιοθήκη του «ΓΙΑΝΝΗ Γ. ΣΑΡΡΑ» στο Σύλλογο Παργινών Αθηνών-Πειραιά-Περιχώρων «Η ΠΑΡΓΑ» για να προσφέρει από αυτήν τις πνευματικές της προσφορές.

Ως έκφραση δε της αγάπης και εκτίμησης που έχω για το σύλλογό σας και ιδιαίτερα σε σας τον πρόεδρο, σας προσφέρω τριάντα βιβλία μου, με τίτλο «Ο ποιητής και ο ρόλος του στην κοινωνία», που έχει τιμηθεί με χρυσό μετάλλιο από την Ουνέσκο, με την υπόσχεσή σας, να τα προσφέρετε κατά την απόλυτη κρίση σας σε αριστούχους μαθητές.

Με ιδιαίτερη αγάπη και εκτίμηση
Γιάννης Γ. Σάρρας

Αθήνα 17-6-09

Αξιότιμη κύριε Σάρρα,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Παργινών Αθηνών «Η ΠΑΡΓΑ» και εγώ προσωπικά ως πρόεδρος του Συλλόγου, σας ευχαριστούμε για την πολύτιμη προσφορά σας και την εκτίμηση που τρέφετε προς το Σύλλογο και σας διαβεβαιώνουμε ότι το συγγραφικό σας έργο θα αξιοποιηθεί και θα διανεμηθεί σύμφωνα με την επιθυμία σας.

Με εκτίμηση
Ο Πρόεδρος
Αθ. Βέργος

Επιστολή προς το Σύλλογο «Παργινών Αθήνας»

Αθήνα 5-5-09

Αγαπητοί μου,

Στην εφημερίδα «Η ΠΑΡΓΑ» Αριθ. Φυλ. 66 στις σελ. 8,9 διάβασα τα σχετικά με τον ΑΛΗ ΣΑΜΗ ΒΕΗ και στέκομαι στη σχετική με το Μαργαρίτι τελευταία παράγραφο.

Πράγματι υπάρχουν για το Μαργαρίτι δύο άλμπουμ με ασπρόμαυρες φωτογραφίες (ίδιες και στα δύο).

Έφτασαν στην Αδελφότητα Μαργαριτιωτών και στην Εφημερίδα «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» στις αρχές της δεκαετίας του 1980, από την κυρία Τούλα Στεφανίδου-Μαλακάτα, που το δώρησε στην Αδελφότητα, και το δεύτερο από τον αείμνηστο Ανδρέα Πάκο, το οποίο και επεστράφη.

Πέρα από τη δημοσίευση των φωτογραφιών και των εννημερωτικών πληροφοριών στα «Νέα του Μαργαριτίου», αλλά και σε άλλες Ηπειρωτικές Εφημερίδες, η Αδελφότητα τις τύπωσε μαζί με άλλες προπολεμικές φωτογραφίες του Μαργαριτίου, τις τύπωσε μεγεθυμένες (υπάρχουν μέχρι σήμερα διαθέσιμοι φάκελλοι). Επιπλέον εκτέθηκαν σε έκθεση στο Δημαρχείο Μαργαριτίου και σύντομα θα εκτεθούν στο Πολιτιστικό Κέντρο Μαργαριτίου του οποίου η κατασκευή τελειώνει.

Άλμπουμ υπάρχει και για την Παραμυθιά (Σπύρος Εργολάβος). Έρευνές μου και σχετικά δημοσιεύματα σε Ηπειρωτικές Εφημερίδες για εντοπισμό και άλλων δεν απέδωσαν. Βέβαια παρακολούθησα στη Θεσσαλονίκη την έκθεση και έχω και το βιβλίο με πολλές πληροφορίες για την εργασία του, στο Άγιο Όρος.

Στόχος μου από την αρχή ήταν να γίνουν εκθέσεις των σχετικών με την Ήπειρο φωτογραφιών και να εκδοθούν και άλμπουμ. Δυστυχώς, για λόγους που δεν είναι του παρόντος, δεν απέδωσαν οι προσπάθειές μου. Έχομαι να το πετύχουν κάποιοι άλλοι φορείς. Ας γίνει έστω και με τα τρία μέχρι τώρα γνωστά άλμπουμ και εγώ θα είμαι στη διάθεσή τους να βοηθήσω.

Εύχομαι στο Σύλλογό σας πάντα επιτυχίες και με την ευκαιρία μήπως πρέπει να γίνουν μεγεθυμένες οι φωτογραφίες του άλμπουμ της Πάργας;

Αγαπητοί φίλοι σας χαιρετώ. Επιτυχία το δημοσίευμα Καρνωτάκη στο φύλλο της «Πάργας» Νο 67.

Με αγάπη
Ευάγγελος Μπακαγιάννης

Λίγα λόγια... Λίγες θύμησες

Μετά το θάνατο της φίλης μου Τσίας Βουρεκά-Θεμελή

Τώρα που έφυγε η πρώτη συναισθηματική μου φόρτιση από τον ανέλπιστο θάνατο της αγαπημένης μου Τσίας, άφησα τις σκέψεις και τις αναμνήσεις να γυρρίσουν πίσω, στην εποχή των παιδικών μου χρόνων, και να κάνω έναν οδυνηρό, δυστυχώς, απολογισμό σε σχέση με τους φίλους, τις φίλες και τις αγνές φιλίες που μας έδεναν εκείνα τα όμορφα, παρ' όλα δύσκολα, χρόνια της δεκαετίας του '40.

Όταν το περασμένο καλοκαίρι έφευγα από την Πάργα, δεν μπορούσα να πιστέψω ότι αποχαιρετούσα για τελευταία φορά ακόμη μία φίλη και μάλιστα την πιο καλή μου, αυτή που τα τελευταία χρόνια αποτελούσε το σημείο αναφοράς των παιδικών μου αναμνήσεων, κάτι που σήμαινε τόσα πολλά για μένα.

Διέκρινα πως ήταν κάπως απόμακρη, πως αγωνιζόταν να ανασύρει μνήμες από τη ζωή μας στο παρελθόν, όμως για μένα η φυσική της παρουσία μου ήταν αρκετή. Μπορούσαμε να μοιραζόμαστε ακόμη κάποιες αναμνήσεις από την πολύχρονη φιλία μας και το όνομά μου κέντριζε το ενδιαφέρον της με ευχάριστα συναισθήματα.

Ήμουν πολύ χαρούμενη που τα τελευταία χρόνια μπορούσα να ξαναζήσω την ωραία αγνή φιλία των παιδικών και νεανικών μας χρόνων με την παρέα της Τσίας, του Ρίκου, της Έλλης, του Διονυσάκη, του Λάμπρου και άλλων πιο μικρών ή πιο μεγάλων της τότε εποχής, της εποχής της νοιότης και των ονειρών μας.

Όμως λιγοστεύουμε σιγά σιγά.

Έφυγε νωρίς η Λένια, η Μηλίτσα, έφυγε ο Ρίκος, η Αυγούλα και τώρα η Τσία. Μείναμε μόνες η Έλλη η Γιούργα και εγώ δυο τελευταίοι κρίκοι της όμορφης αλυσίδας που ήταν η ΣΤ' Τάξη Δημοτικού εκείνης της δικής μας εποχής.

Με το Ρίκο ήμασταν τα ψαλτοπαίδια, όπως μας έλεγαν, μια και οι πατεράδες μας για χρόνια ήταν οι απέναντι ψάλτες, είχαμε όμως και παράλληλη εκπαίδευση με το 1ο Δημοτικό μέχρι που χωρίσανε πια οι δρόμοι όλων μας.

Γι' αυτό θυμάμαι πόσο χάρηκα πραγματικά όταν η Τσία με επισκέφθηκε στην Κύπρο και είναι αλήθεια ότι και εκείνη απόλαυσε με όλη της την ψυχή κάθε νέα εμπειρία που έζησε. Νοιώθω ακόμη τη βαθεία της συγκίνηση όταν πήγαμε στους Αγίους Τόπους, όταν επισκεφτήκαμε το Μοναστήρι της Παναγίας του Κύκκου, που ήταν και επιθυμία του πατέρα της, όπως έλεγε. Ακόμη, συγκλονίστηκε μπροστά στα ορμητοπλάγματα της Πράσινης Γραμμής στα φυ-

19-10-97: Κύπρος - Μονή Κύκκου
Κασμηρία Χρηστίδου-Πασκοπούλου,
Τζιλντα Τζώρτζη-Κωνσταντινίδου, Τσία Βουρεκά-Θεμελή

λάκια του ταλαιπωρημένου Νησιού μας.

Ήταν όμως και για μένα αυτή της η επίσκεψη ένας νοσταλγικός συναισθηματικός εμβολισμός στην εδώ ζωή μου. Ένοιωθα πως αντιπροσώπευε ένα μάτι του κόσμου που άφησα, μέσα στο νέο μου κόσμο που δημιούργησα εδώ μακριά από τις ρίζες μου. Γι' αυτό και οι επισκέψεις μου τα καλοκαίρια στην Πάργα ζωντανεύουν μνήμες και θύμησες και στο πρόσωπο της Τσίας τους έβλεπα όλους, όπως τότε. Θυμάμαι όταν πρωτοήρθα μετά από αρκετά χρόνια και το πληροφορήθηκε η Τσία, έτρεξε με την άσπρη ποδιά δέμένη στη μέση να με αγκαλιάσει. Είναι μία εικόνα που δε θα ξεχάσω, αλλά ούτε και το θέλω, γιατί έτσι ήταν η Τσία που έζησα, δυνατή, χαρούμενη, αεικίνητη, έτοιμη να προσφέρει απλόχερα αγάπη και καλοσύνη. Αυτή την εικόνα κρατώ, και μαζί της όλη την όμορφη, χαρούμενη παρέα στο σχολείο, στη θάλασσα, στους περιπάτους μας, στις συγκεντρώσεις μας, στα γουλιά, τα θέατρά μας και τα τραγούδια μας. Ήμασταν αλήθεια εντυχιμένοι με τόσα λίγα.

Με αυτές τις σκέψεις ζωντάνευσα κάπως το παρελθόν μου με τη διαπίστωση, δυστυχώς, ότι όλο και περισσότεροι από αυτόν το δικό μας περίγυρο βρίσκονται πια στην αντίπερα όχθη.

Λυπάμαι που δεν μπόρεσα έστω και σε έναν να βρίσκομαι την ώρα του αποχωρισμού να δώσω το φιλί και τα λουλούδια της αγάπης μου.

Ας είναι, λοιπόν, αυτές μου οι σκέψεις ένα μπουκέτο αναμνήσεις μέσα από την ψυχή μου με όλη μου την αγάπη στη μνήμη τους.

Τζιλντα Τζώρτζη-Κωνσταντινίδου
11-6-09 Λευκωσία-Κύπρος

Ο Παργινός Μέγας Βεζίρης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας

(βλέπε για άλλα στοιχεία φύλλο 67 σελ. 13)

Το 1499 ο Σουλτάνος Βαγιαζίτ κήρυξε πάλι τον πόλεμο κατά της Ενετίας. Ως γνωστόν ο Βαγιαζίτ Β' (1447-1512) την 15 Απριλίου 1500 επιβιβάστηκε του στόλου του και έπλευσε εναντίον των Ενετικών Κτήσεων.

Τότε ίσως πιάστηκε αιχμάλωτος και ο κατόπιν μεγάλος Βεζύρης Ιμπραήμ-Ιμπραχίμ πασάς ο Παργινός έξοχος για τη σύνεσή του και την ανωτερότητά του.

Ο Σουλεϊμάν Α' ο Νομοθέτης (Ελ - Κανουνί) και κατά τους Γάλλους ο Μεγαλοπρεπής, που έγινε Σουλτάνος το 1520, διόρισε τον Ιμπραήμ-πασά μεγάλο Βεζύρη και Μπεϊλέρμπεη (Γενικό αρχηγό) της Ρούμελης το 1523 και ύστερα από ένα χρόνο του έχτισε ένα ωραίο παλάτι και του έδωσε γυναίκα την αδελφή του. Ο Χάμιερ, όπως σημειώνει ο Δάλλας («Ηπειρ. Χρονικά», τόμ. Ε', Σελ. 116), λέγει ότι ήταν σύγχρονος του Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσσα. Ο Χαιρ-Μπαρμπαρόσσας, άλλωστε, κατά σύσταση του Μεγάλου Βεζύρη Ιμπραήμ-πασά πήρε απ' το Σουλτάνο Σουλεϊμάν στις αρχές του 1534 τον τίτλο του καπετάν πασά (αρχιναύαρχου), καθώς και τον χαρακτηρισμό «Χακκά-ούλ-Μπάχρη» (κυρίαρχος των θαλασσών).

Ο Σουλτάνος Σουλεϊμάν τον Ιμπραήμ-πασά τον τιλοφορούσε Σουλτάν Σαντραζέμ. Το μεγαλείο, στο οποίο έφτασε ο Ιμπραήμ, ήταν τόσο που ο αυτοκράτορας της Αυστρίας Φερδινάνδος (1503-1564) τον αποκαλούσε αδελφό του και ο Γερμανορωμαίος αυτοκράτορας Κάρολος ο Ε' (1500-1558) ξάδελφό του.

Στα «Ηπειρωτ. Χρονικά», τόμ. ΙΕ', Σελ. 27), αναφέρεται ότι ο Ιμπραήμ-πασάς το 1526 ήταν ηλικίας 33 ετών.

Ήταν γιος ναύτης ή ψαρά από την Πάργα. Ο πατέρας του λεγόταν Γιάννης Μικέγκας και σαν έγινε πασάς ο γιός του, προσαγόρευαν αυτόν Εξοχώτατο Γιανούς αγά. Είχε τιμάριο στην Πάργα, που του έδινε 2000 δουκάτα το χρόνο και πέθανε το 1533. Ο Ιμπραήμ πρωτοστάτησε να γίνει και η εκστρατεία κατά της Βιέννης.

Κατά την εκστρατεία, όμως, της Βαγδάτης στα 1534 ο Ιμπραήμ-πασάς πήρε αυτόβουλα τον τίτλο Σερασκέρ-Σουλτάν. Αυτό τον έκανε ύποπτο και ενίσχυσε τις διαβολές των αυλικών προς το Σουλτάνο, πως τάχα υπονόμει τον θρόνο του και τη νύκτα της 15 προς τη 16 Μαρτίου 1536 στραγγαλίστηκε στον κοιτώνα του στα ανάκτορα κατά διαταγήν του Σουλτάνου, που πολύ γρήγορα μετάνιωσε για το θάνατό του και συνέθεσε μάλιστα τετράστιχο, που απαγγέλλοντάς το έκλαιε.

Ο Ιμπραήμ κατά τον καιρό της παντοδυναμίας του υποστήριξε πολύ τους Χριστιανούς.

Βιβλιογραφία

Κώστα Αθ. Μιχαηλίδης, *Η Πάργα*, Έκδοση Γ' Δήμου Πάργας 2006.
Ηπειρωτικά Χρονικά, τόμος Ε'
Ηπειρωτικά Χρονικά τόμος ΙΕ'

«ΠΑΡΓΑ - ΣΤΕΡΙΑ» (Επιστολαί)

Κύριε Διευθυντά,

Μετά από ωρισμένες παρατηρήσεις ιδικών μας επάνω εις τα λεξιλόγια μου της Πάργας, οι οποίες δεν είδα να με ωφέλησαν και να προσέφεραν άλλο από την γνώσι των καθηγητών και διδασκάλων των γραψάντων, θεωρώ ότι θα συμβάλη κατά τι μια επιστολή από το Βουλγαρικό Ινστιτούτο Βαλκανικών γλωσσών της Σόφιας του Καθηγητού κ. Ζορντάν Ζαΐμωφ, την οποία και παραθέτω πιο κάτω, με την θερμή παράκλησι δημοσιεύσεως, με την λήξι της δημοσιεύσεως του συμπληρωματικού λεξιλογίου μου της Πάργας.

Λέει, λοιπόν, η επιστολή τα ακόλουθα:

«Εν Σόφια τη 6η Αυγούστου 1965

Αγαπητέ μοι κ. Ν. Τσάκα,

Έλαβον προ πολλού το φιλόφρον και λίαν ενδιαφέρον γράμμα Σας, χρονολογούμενον από 26.12.1964, λόγω όμως φόρτου εργασίας και της δηλώσεώς Σας «δεν θα βιστώ περιμένοντας απάντησιν», καθυστέρησα και μάλιστα πάρα πολύ να Σας απαντήσω. Ζητώ λοιπόν συγνώμην δια την αμέλειάν μου αυτήν.

Καταπλήσσει η υπομονή μεθ' ης έχετε συλλέξει το πλήθος τούτο των λέξεων και edώσατε την ακριβή σημασίαν των, εξων καταχωρείτε εις το γράμμα σας 125 με την παράκλησιν να ασχοληθώ και εγώ, εξετάζων την πιθανότητα της ολαϊκής προελεύσεως τινών εξ αυτών.....

..... Σας είναι γνωστόν άλλωστε πόσον δυσκόλως ερμηνεύονται λέξεις, ξένης γλώσσης, ιδία προκειμένου να διαπιστωθή η προέλευσίς των. Εκφράζω ενταύθα τας αμφιβολίας μου υπέρ της ολαϊκής προελεύσεως των εξής λέξεων:

βοζίλα (η) εις την Βουλγαρ. αρχικώς εσήμαινε τον μοχλόν δι' ου κυλίουν τις πέτρες και έπειτα έλαβεν το σημερινόν νόημα.

γκορτίτσα (η) εκ της Βουλγαρ. λέξεως γκορά, ήτις εσήμαινεν άλλοτε βουνό, όρος. Το νόημά της είναι τα μη καλλιεργούμενα, δηλ. άγρια αγλάδια. Παρ' ημίν σημεριν γκορά σημαίνει δάσος.

Ζάβια (η) ίσως εκ της βουλγαρικής λέξεως ζάμπκα (= βατράχι) λόγω του οχήματος που είχε η πόρπη του ζωστήρος. κόσια (η) εκ της βουλγαρικής λέξεως κοσα (=δρεπάνι κοπής χορτού).

κορύτος (ο) εκ της βουλγαρικής λέξεως κορέτο (= οκαφίδι).

κούρνια (η) εις την Βουλγαρ. γλώσσαν κούρνικ και νυν σημαίνει κοιτέτοι. Εκ του αρχαίου κούρ (= πετεινός).

κράλι (το) μάλλον σερβικής προελεύσεως. Παλαιός τίτλος ηγεμόνος ή βασιλέως παρά Σλάβοις. Ημείς έχομεν τους τσάβρους.

κοτσαίνα (η) είναι δυνατόν να την παραβάλωμεν προς την Βουλ. λέξιν κοτσινιάφ υπό την αυτήν έννοιαν.

λάπατο (το) εκ της Βουλγ. λέξεως λάπατ με βασικήν σημασίαν φυτόν με πλατιά φύλλα.

λιάσσα (η) είναι αρχαία προφορά του νυν λεσά (= δάσος).

Η παραχώρηση της Πάργας

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Μη ποτε, μη κυλίσωσι τα πικροκύματά σου
Τα ελεεινά μας πτώματα προς τα των Άγγλων πλοία!
Οι σκληροτράχηλ' ήθελον, ψυχή τε και καρδιά,
Στους θρασυτάτους μας εκθρούς και ταύτα παραδώσουν,
Δείγμα φιλίας στον βάρβαρον προθύμως δια να δώσουν.
Και οι γυναίκες πρόσθεταν:
Πράσινοι δάφναι αιθαιλεις, άνθη ποικίλα ωραία
Ρόδα ερυθρόχροα εύωσμα που φύει η πατριος γαία,
Τας κεφαλάς μας πλέον εσείς δεν θέλετε στολίζει,
Μήτε φωνών μας η ηχώ πλέον θέλει ψιθυρίζει
Δια ν' αντηχή στον άλσεων ετούτων τα πτηνά
Στους ξέφουρους στους ρύακας κ' εις τα τερπνά νερά!
Οι στολισμοί και τ' άσματα καθόλου δεν αρμόζουν
Σ' όσους πατρίδα χάνουνσι, και γοερώς οιμώζουν!

Τα στίφη του Αλή ανυπόμονα απειλούσαν από στιγμή σε στιγμή την πόλη. Και τότε οι Πάργιοι, βλέποντας να τους απαγορεύεται και αυτή ακόμη η αντίσταση, μην έχοντας πια καμμιάν ελπίδα, ξέθαιψαν τα κόκκαλα των προγόνων τους, τα έκαψαν, και με τις ίδιες των τις βάρκες και μερικές άλλες νησιώτικες, που είχαν βρεθεί στο λιμάνι, πέρασαν στην Κέρκυρα και στους Παξούς, τις ημέρες ακριβώς που πλησίαζε το Πάσχα, ημέρες χαράς και ανάπαυσης για κάθε χριστιανό...

Ήταν ένα θέαμα -γράφει ο Duval- αληθινά συγκινητικό και αξιολύπητο, να βλέπει κανείς τον απελπισμένον εκείνο λαό να δίνει τον τελευταίο πένθιμο αποχαιρετισμό στην αγαπημένη του πατρίδα.

Στις 9 Μαΐου 1819 η αγγλική φρουρά αποσυρόταν και στην πόλη έμπαιναν τα στίφη του Αλή.

Παραθέτουμε τη χαρακτηριστική περιγραφή της εισόδου των στην Πάργα από τον Duval: «Τα ουρλιάσματα των Τούρκων αντήχησαν από παντού. Τους έβλεπε κανείς να τρέχουν με το σπαθί στο στόμα και να πυροβολούν με ντουφέκια και πιστόλια στο μεθύσι της μανίας και της χαράς τους. Οι Άγγλοι στρατιώτες είχαν αποσυρθεί στην παραλία. Μάρτυρες των ταραχών οι γυναίκες και τα παιδιά τους, τρομοκρατημένοι, έσπευδαν να αφήσουν τους βάρβαρους, που είχαν τιμήσει με τη φιλία τους. Φεύγοντας εγκατέλειπαν και ένα μέρος των αποσκευών τους».

Είχαν τόσο τρομοκρατηθεί, που μια αγγλίδα πέθανε από το φόβο της. Έπειτα από λίγο καιρό έφθασε και ο Αλής από την Πρέβεζα. Μαγεύτηκε παρενθύς από την ωραία θέα της Πάρ-

γας, από τον πολιτισμό που 'δειχναν τα χτίριά της, από τους εύφορους αγρούς και τα λιοστάσια της. Λέγεται πως έσταινε τη σκηνή του διαδοχικά στα διάφορα νησώματα για ν' απολάψει ο-λάκαιρα τη νέα του κατάκτηση. Στο καλύτερο μέρος διέταξε να χτισθεί ένα σεράγι του.

Η είδηση της καταστροφής διεδόθηκε ταχύτατα σ' όλη την Ευρώπη και σήκωσε ζωηρήν αγανάχτηση και για πρώτη φορά θερμές συμπάθειες για την Ελλάδα. Και στο Λονδίνο δεν έλειψαν οι ευγενείς Άγγλοι. Από τον Απρίλη του 1817 ο Sir Charles Monck είχε επισύρει την προσοχή του Αγγλικού Κοινοβουλίου στην τερατώδη πράξη που σχεδiazόταν. Για πρώτη φορά γίνονται γνωστά στη Βουλή τα σχετικά με την παραχώρηση της Πάργας. Ο ρήτωρ ζήτησε να κατατεθούν όλα τα σχετικά έγγραφα, το Υπουργείο όμως ανέβαλε, ως που στις 10 Μαΐου του 1819 η καταστροφή είχε συντελεσθεί. Κατοπινά, στις 17 Ιουνίου, ζητούσε το ίδιο στη βουλή των λόρδων ο λόρδος Landerdale. Αυστηρά μίλησε, όπως θα δούμε πιο κάτω, και ο λόρδος Ρούσσελ. Η εξέγερση εναντίον της αντιδραστικής Αγγλικής Κυβερνήσεως ολοένα μεγάλωνε. Και η κοινή αγγλική γνώμη διετέθηκε, προς τιμήν της, ευνοϊκά για την Πάργα και την Ελλάδα.

Σε λίγο τα ελληνικά βουνά αντηχούσαν από το ντουφέκι των επαναστατών. Πρώτοι είχαν τρέξει εκεί οι Σουλιώτες και οι Πάργιοι, σα λιοντάρια!

Οι αντιδραστικές αulές, είν' αλήθεια, είχαν όλη τη διάθεση να αντιδράσουν. Δεν είναι λίγοι οι Επτανήσιοι που φουρκίσθηκαν από τους Άγγλους στα νησιά, γιατί περνούσαν κρυφά στους επαναστάτες! Αλλά η δημόσια γνώμη στην Ευρώπη είχε πια προδιατεθεί για το δίκαιον των αγωνιζομένων Ελλήνων...

Σπύρου Μινώτου
Η παραχώρηση της Πάργας στον Αλή
Αθήναι 1935

«ΠΑΡΓΑ - ΣΤΕΡΙΑ» (Επιστολαί)

Συνέχεια από τη σελίδα 13

Εκ της αυτής λέξεως προέρχεται και η λ. λεσκά= θάμνος φου-ντουκιού.

λούτσα (η) διατηρείται η αυτή σημασία εις την Βουλγ. λέξιν λό-τζκα (= λάκκος με νερό).

μπραβάρι (το) πολύ ενδιαφέρουσα λέξις, ήτις διεσώθη εις την Βουλγ. γλώσσαν υπό τον τύπον μπραβτσέ, παρ' υμίν δε ανεπτύ-χθη με το πρόσφυμα -αρι πιθανώς υποκοριστικών.

μπάστινα (η) είναι αρχαία Βουλγ. λέξις, ευρύτατα διαδεδομέ-νη εις την Βυζαντινήν νομικήν φιλολογίαν υπό το ίδιον σχεδόν νόημα.

ντουμπίτσα (η) έχει σχέσιν τινά με την Βουλγ. λέξιν ντάμπτσα (= μικρή βελανιδιά). Εις την γλώσσαν μας με το όνομα του δρυός χαρακτηρίζονται οι μεγαλόσωμοι και οι ρωμαλαίοι άνδρες, οι χον-δροί και οι γεροδεμένοι. Πάντως η προέλευσις της λέξεως είναι αμφίβολος.

ντριστιλα (η) Σας είμαι πολύ ευγνώμων δια την λέξιν αυτήν η οποία εξέλιπεν εις την Βουλγ. γλώσσαν, διετηρήθη δε το ρήμα εξ ου εσχηματίσθη η λέξις Σας.

πολίτσα (η) Ταυτό δύναται να λεχθή και περί της λέξεως αυ-τής, σχηματισθείσης εκ του πολ (= ήμιου).

σαριά (η) πολύ αρχαία λέξις, η οποία διατηρείται εις την Βουλγ. γλώσσαν σέρεϊ (= ιδρώς προβάτου).

Γενικά αμφίβολος είναι η προέλευσις εκ της Βουλγαρικής των εξής λέξεων:

βιδούρι από την Βουλγ. λέξιν βεδρό (= κάδος). Ίσως η αρχική μορφή της λέξεώς Σας να ήτο βεδρούρι.

γκάλμπα πιθανόν έχει σχέσιν με το ελληνικόν γάλα. Εν προ-κειμένω θα ηδύνατο να σημαίνει γαλακτοφόρον πρόβατο. Η σχέ-σις με την Βουλγ. λέξιν γκάλ (= μαύρος), συναντά δυσκολίας σημασιολογικάς.

γκριλιάκος (ο) ίσως πρέπει να συνδέσωμεν την λέξιν με την βουλγαρικήν γκριλο = λαϊμός.

κουνουπίτσα (η) υπενθυμίζει πολύ την βουλ. λέξιν κονοπ+ιτσα (= καννάβι), παραμένει όμως η σημασία διάφορος.

μπάρτζα (η) ίσως αλβανικής προελεύσεως με σημασία «λευ-κός».

πίπιζα (η) ίσως έχει σχέσιν με την Βουλγ. λέξιν πίπκα (= ημε-ρωλοπία).

τραπέτσι (το) υπενθυμίζει την βουλγαρικήν λέξιν τράπκαβ (= ξυ-νός, πικρός).

τρεντελίνα (η) είναι πιθανόν εκ της ελληνικής τριαντάφυλλο και της βουλγαρικής ντετελίνα (= τριφύλλι).

Εκ της τουρκικής προελεύσεως δέον να είναι οι εξής: κατα-κούσι, κουλούφι, μπαλντούμι, μπανταλός, τσέργα, τσεκρίκι, φα-ράσι.

Ελπίζω ότι εις το μέλλον δεν θα καθυστερώ να σας γράφω. Πα-ρουσιάζουν δι' εμέ ιδιαίτερον ενδιαφέρον τα ονόματα των επιτο-πίων, εγχωρίων (εκεί) ποταμών, λόφων, κοιλάδων, χωραφιών κ.λπ.

Χαίρω διότι έχετε την επιθυμίαν να συνεχίσωμεν την αλληλο-γραφίαν, η οποία θα αποβή εις το κάτω της γραφής προς όφελος της επιστήμης. Εις το Ινστιτούτον μας μελετάται το ζήτημα των Ελληνικών γλωσσικών δανείων εις την γλώσσαν μας. Ημείς έχο-μεν παραλάβει εις την γλώσσαν μας ασυγκρίτως περισσότερα εκ της Ελληνικής παρά η Ελληνική εκ της Βουλγαρικής.

Μετ' εγκαρδίων ευχών
Ζορντάν Ζαϊμωφ

Κλείνω κι εγώ, με τη σειρά μου, μη έχοντας να προσθέσω τί-ποτε, όταν τόσο καλά τα τοποθετεί τα πράγματα ο διακεκριμέ-νος επιστήμων φίλος κ. Ζαϊμωφ, τον οποίον ευχαριστώ θερμότατα.

Νικ. Χρ. Τσάκας
Φιλικώτατα

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ
ΤΕΥΧΗ 225-226-227, 1971
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ

Φωτο σκιές του παρελθόντος

1965: Βαγγέλης Ρίζος

Σεπτέμβρης 1971:
Έκτωρ Κλωσσώνης, Γιώργος Ρίζος

1978: Πέτρος Γούσης

1980: Φωτό για την αφίσσα του θεατρικού έργου «Η αυλή των θαυμάτων». Καραδήμιος Παναγιώτης, Ευθυμίου Αλέκος, Μαρκεζίνης Παναγιώτης, Μπούργος Βασίλειος, Αρίγγος Βασίλειος

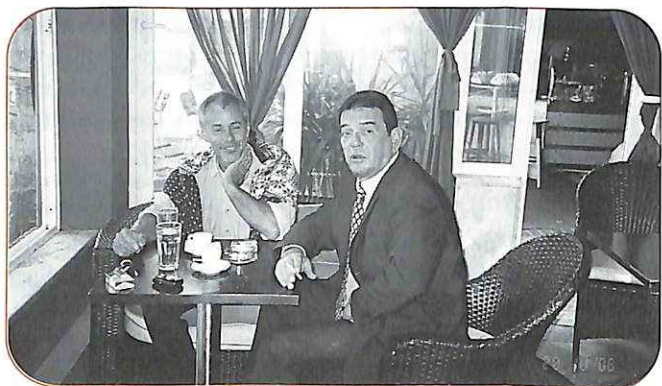
Φωτορεπορτάζ

Πάργα 28-6-09: Δήμαρχος Πάργας Σπύρος Πηγής, Δήμαρχος Θεσσαλονίκης Βασίλης Παπαγεωργόπουλος, Νικόλαος Στέλιος.

17-5-09: Εκδρομή Συλλόγου Αρχαίο Στάδιο Νεμέας.

28-10-06: Στέφανος Κορμπάλας και Σπύρος Πηγής (Δήμαρχος Πάργας).

Κέρκυρα 2-11-08: Ειρήνη Στέλιου, Λευτέρης Φούρκας, Σοφία Βέργου.

27-12-08: Βαγγέλης Ντούρος, Γιώργος Ντούρος, Κική Γκίκα-Ντούρος.

26-6-09: Γεώργιος Λράκος, Νικόλαος Λάνδολος.

1-3-09: Λευτέρης Κουρσάνης, Λάμπρος Βουρεκάς.

8-6-09: Πανηγύρι Φανερωμένης, Ευτυχία Μπάτσιου, Όλγα Μπούργου, Ρούλη Κότσιου.